

РЕЦЕНЗИИ И АНОТАЦИИ
REVIEWS AND ANNOTATIONS

„С ВЯРА В ДОБРАТА СИ СЪДБА...“
(Рецензия)

Георги Николов

За новата книга на Борислав Владиков „И шепот, и вик“ в поредицата „Български поети за земята“ на фондация „Земята и хората“, издание на „Мултипринт“ (София, 2019)

Резюме: Рецензията коментира творческите идеи и проблемите на съвременния свят, отразени в новата книга на поета Борислав Владиков „И шепот, и вик“. Подчертава се отношението на автора към природата и хармонията на света, както и смисълът на човешкия живот в динамичното, трудно и объркано време.

Ключови думи: автор; книга; поет; творчество; идеи.

„И шепот, и вик“ се нарича новата стихосбирка на Борислав Владиков от поредицата „Български поети за земята“ на фондация „Земята и хората“, издадена от „Мултипринт“ (София, 2019). За книгата и автора ѝ Димитър Златев отбелязва в предговора: „Той приема живота в неговата сложност, без да го разкроява и да се примирява с неправдите. Той не е аскет и мизантроп, а пълноценен представител на Българския югозапад. Неслучайно в един стих разкрива магията: „Мъртви възкръсват, когато запеем“, за да възкликне веднага: „Ах, че е хубав животът жесток!“. Като чувствителна антена поетът откликва за всичко в нашия тревожен и

нехармоничен, грозен и несправедлив свят. Може някой да не приема всичко от неговото верую, но никой не може да го упрекне за малодушие и безразличие, нито за еснафско самодоволство“.

Веднага искам да отбележа, че в голямата си част сборникът представлява възторжен химн на българската природа. Струва ми се, че в последните години нейни певци са предимно авторите от зрялата творческа генерация. Техните млади следовници, с редки изключения, обръщат повече внимание върху случващото се в града и това е разбираемо. Самото ни битие отдавна е подчинено на алиенацията с акцент случващото се в мегаполиса. Сред грохота на уличния делник и задъханите сиви тълпи, в които хората са устремени най-вече към късчето хляб, политическите зрелища и празните обещания за слънчево утре. Природата трайно отсъства или е само щрих и в писанията на т.нар. модернисти, за които бягството от реалните дадености на обществото е явна закономерност. Но планините, морето, земната шир, мамещата горска пустош съществуват и намират място в песните на утвърдени наши лирици, сред които е и Борислав Владиков. Именно природата е онзи център в новата му книга, около който гравитират всички и всичко. Тя е безгрешният рай, в който личността може да преоткрие смисъла на живота и да съзри нови посоки за извисяване на собственото „аз“. Далеч от мимолетни щения, измамни радости и дребни дрязги със себеподобните. Да се потопи в хармонията, дадена ни от Всевишния с една-едничка цел: да бъдем нейни подобаващи съжителци, черпещи от мамещата ѝ необятност разум, доброта и сила за полезните неща:

*Цветята над планинските скали
ухаят с безразсъдни аромати.
Над тях безмълвен, звезден дъжд вали.
Небето коленичи пред земята.*

*Приплясват кротко бистри езера.
Козли надменни пият тишината.
Тъмнее в мрака тъмната гора
и връх след връх надскачат се нататък.*

„Хармония“

На този фон грее с красотата си старият Мелник. Виното в бъчвите кипи и прекипява, а мъжете пеят песни за стари времена, когато всичко е било друго и някак познато, завещавано от рода на новите му издънки. Тук е и гордата българска история със светлите ликове на своите герои: „Разпятие

Климентово“, „Молитва към Паисий“, „Смъртта на Гоце“, „Морякът“, „По Божия воля“... Хора икони, над които превратностите на епохи и временни доктрини нямат никаква власт. Да, природата е свидетелка на всякакви случки и събития, Пирин и Рила са закриляли комити, слушайки стъпките им по тайни пътеки, днес – тук, утре – там. А песните за тях и железния им героизъм се носят над Охрид и Преспа, в Струга и Банско, спомнят за сражението на Питу Гули и неговите четници на Мечкин камен, а и само там ли България е давала свидни жертви...

А днес? Как е днес у нас, в ХХІ век?

Във абсурдната наша злощастна държава

да е рицар човек – носи много тъга.

Някой все я купува.

Други все я продават.

Трети бягат,

щом идват вълни към брега.

Само Ти си, която единствена може

да ме върне към нов ренесансов живот.

Но ми трябва леген на главата да сложа,

за да бъда със нещо и аз Дон Кихот.

„Родино“

Борислав Владиков притежава остра социална наблюдателност и от зора му не се изплъзват редица негативни моменти, съществуващи у нас. Преди всичко – обезлюдяването на селата, в които се мяркат само набраздени от времето старчески лица. Детският смях по улиците им отдавна е заглъхнал и е химера надеждата, че някога ще се завърне отново. Толкова по-силен е споменът на поета за неговото детство. За милите образи на баща и майка. За неповторимия аромат на разорана угар и жътва в маранята на жарък летен ден. Всичко е отдавна отминало в небитието на друга епоха. По-трудна може би, но и някак благодатна със сплотеността на людете – млади и стари, живеещи под един покрив и изповядващи едни и същи морални ценности. И това е минало! Защото заякналите крила на новите поколения днес се реят някъде по света. Търсят своите истини по чужди краища, а в останалите празни къщи властва единствено самотата. Докога? Неизвестно. Над цялата държава криле е разперило отчуждението, братската любов не съществува. Едничката надежда на поколенията е в мълчаливите пътеки, водещи „за нататък“. Прокудени не от зъл враг, а от бездушното ужким на свои. Отдавна забравили думата „патриотизъм“ и

ниско свели чела пред призрака на охолството и собственото си добруване. Резултатът е повече от тъжен:

*Няма ги само децата ни. Те са
някъде нейде далече от нас.
Интернет, скайпове и есемеси
или прелистван световен атлас.*

*В нощите тъмни безсънно самотни
майки, замислено свели глави,
галят не внуци, а мъркащи котки.
В двора искрят просълзени треви.*

„Безсънни“

И все пак остават българската природа и българската земя – тях никой не може да ни отнеме. Може да се случи чудо? Може управниците да се събудят от жестокия си егоизъм и да поведат страната ни към слънчево бъдеще. Тогава ще се върнат и децата, а най-малките ще научат родния си език, на който са говорили техните родители, когато на свой ред са били невръстни рожби. В селата по празник да гърми от хорска гълчава и от градовете да дойдат скъпи гости. Не, това са само празни надежди. Миналото затова е минало, защото не може да се върне. То е само спомен – в пожълтяла снимка, в писма, накапани от сълзи, в нечии овехтели играчки, станали също така непотребни, както и старците, дето ги съхраняват. Защо? За кого? Как за кого? За надеждите, че нещо ще се промени и порасналите, дошлите си отново стопани пак ще ги вземат в ръце с усмивка. Не, това са само блянове на един стапящ се народ – с чудесна природа и героично минало, ала без настояще и с бъдеще, скрито през девет земи в десета. Може ли някой да го предскаже, или още не се е родил?

Много още и все така актуални са темите в иначе малката по обем книга на Борислав Владиков – сполучливо съчетание между пейзажна лирика и гражданска поезия. По страниците ѝ читателят неминуемо открива и себе си. Оглежда се в битието си и преоткрива природата като ненакърнима обетована земя, можеща да го примири сам със себе си. Да изтрие, макар и временно, гризящите го терзания и съмнения за смисъла на живота. За истинските морални ценности и за българското, което ярко свети и в най-безнадеждния мрак. Убеден съм, че прочитът ѝ ще ни направи по-мъдри и добри българи, ценящи родината и всичко, свързано с нея. А към това се стреми всеки достоен автор, нали?

Бел. ред.: Авторът на рецензията Георги Н. Николов е член на Управителния съвет на Съюза на българските писатели. Носител е на Националната награда за литературна критика на СБП за 2018 г.

“WITH FAITH IN ITS GOOD BREAKDOWN...”

Abstract: *The review comments on the creative ideas and problems posed to the modern world, reflected in the new book of the poet Borislav Vladikov, “Both Whisper and Shout.” The author’s attitude towards the nature and harmony of the world, as well as the meaning of human life, is emphasized.*

Keywords: *author; book; creative ideas; nature; human life.*

Georgi N. Nikolov
Member of the Board of the Union of Bulgarian Writers
E-mail: bi_georgi_nikolov@abv.bg